

Kaja Saksakulm Tampereen päiväkirja Suomes-
ta on hauska kuvaus yhden Suomen-ystävän
kotiutumisen Suomeen. Se ei ole mikään ke-
hityskertomus sellaisenaan kronologisesti ker-
rottuna, vaan kokoelma päiväkirjamerkintöjä,
mietteitä, esseitä ja myös matkakuvauksia.

Kaja Saksakulm Tampereen Suomi on luonnonläheinen, metsäinen, kalliainen – ja täynnä kokouksia. Tekijä itse esitteli ajatuksiaan suomalaisista ja virolaisista Tartossa 16.10.

Kuva: K. Hasala

Hyväntahtoinen ja ymmärtävä kuva suomalaisista

TEKSTI JA KUVA:
KASPERI HASALA

On hyvä, että kirjoittaja suhtautuu suomalaisiin ymmärtävästi. Toisaalta Kaja Tampereen näkökulma on ajoittain laimean kritiikitön. Kirjan etuna on ilman muuta kirjoittajan sujuva ja puhekielille tyypillisen helpotajuinen tyyli.

Kaja Tampereen on onnistunut integroitua sekä työyhteisönsä että asuin-
ympäristöönsä. Näin hän pystyy antamaan Suomesta – tai ainakin Jyväskyläästä – mielestäni syvällisen kuvan. Usein tulee esiin jopa aito keskisuomalainen paikallispatriotismi: Keski-Suomi on ”sitä oikeaa suomalaista kulttuurimaastoa, sitä varsinaista Suomea. Lännessä ja Helsingin seudulla on enemmän ruotsalaista vaikutusta ja idässä taas venäläistä”.

Kirja on jaettu lyhyisiin teemakohtaisiin lukuihin. Välillä teemojen muodostaminen on vähän väkinäistä ja tekee kirjasta sirpalemaisen. Yleisesti ottaen kirja on kuitenkin toimitettu ja koottu hyväksi kokonaisuudeksi.

Stereopypioiden ja myytien murtaminen on teoksessa tervetullutta, mutta siihen kirjoittaja olisi voinut paneutua enemmänkin. Huomiot suomalaisten tulisesta temperamentista vaikuttivat jokseenkin väkinoisiltä.

Toisaalta tällaiset teokset sortuvat helposti yleistämiseen, ja näin käy välillä Kaja Tampereellekin. Vaikka hänen työyhteisössään on väkeä kaikkialta Suomesta, olisi hänen Suomensa varmasti aika toisennäköinen, jos hän olisi ollut töissä Joensuun, Vaasan, Turun tai Lapin yliopistossa. Se mikä Jyväskylässä on tavallista, on tavatonta jossain muualla Suomessa.

Suomalaisten rehellisyydestä en puhuisi niin kovaan ääneen kuin Kaja Tampere. Jyväskylää on kaupunkina vielä varsin hyvä paikka, mutta itse en olisi Jyväskylässä jättänyt ulko-ovea lukitsematta edes kauppareisun ajaksi. Enkä autoa.

Suomalaiseen työyhteisöön ja työkuultuuriin on pesiytynyt tärkeilevä tapa pitää kokous tai infotilaisuus kaikesta mahdollisesta.

Tämä piirre on erityinen riasa yliopistomaailmassa. Monille kokouksissa kävijöille se onkin puhtaasti tilaisuus nauttia ilmaista pulaa ja kahvia.

Huomiot yliopiston työelämästä ja työilmapiiristä ovat muutenkin kiinnostavia – ovathan yliopistoyhteisön demokraattisuutta manifestoivat palaverit ja kaikenlaiset kokoukset mystiikkaa suurimmalle osalle suomalaisistakin.

Suhtautuminen rahaan näyttää olevan virolaisilla ja suomalaisilla erilainen. Se, että ystävä tarjoaa bensara-
haa tai vaivanpalkkaa autokyydistä kaupungin toiselle puolelle, loukkaa virolaista. Siellä päin Hämettä, mistä itse olen kotoisin, tällainen rahantyrkytys riistäytyy usein suoranaiseksi ki-
nasteluksi. ”Ota nyt!” ”No älä nyt, mitäs sinä nyt?” ”No ota, ota!” ”Pistä rahasi pois!”

Väittely voi jatkua näin kiusallisen pitkään. Itse olen kasvanut siihen, että jos otat rahan heti vastaan, olet oikea röyhkimys. Mutta jos toinen ei anna periksi, on raha lopulta otettava

vastaan nolostuneesti muutusten, että ”olisihan tässä nyt ilmeisesti voinut...”

Hyvä huomio on Kaja Tampereelta se, miten heikoilta suomalaiset joskus vaikuttavat. Syksyllä kaikki sairastuvat, lapset ovat jatkuvassa korvatulehduskier-
teessä ja liikalihavuus vai-
vaa melkein kaikkia, vaikka *sommid* ”syövät koko aika terveellisesti gluteenitonta, rasvatonta ja sokeritonta ruokaa ja liikkuvatkin vielä kaiken päälle”.

Jos lukija haluaa lukea suomalaisten omituisuuksista, hulluudesta tai hölmöydestä tai huonoista tavoista, hän pettyy. Asioihin avoimesti suhtautuva virolainen löytää kirjasta toki paljon sellaista, mitä suomalaisten elämäntavoista voisi ottaa opiksi. Tietysti myös sellaista, mikä lahden toisella puolella on vain toisin, ei paremmin eikä huonommin.

Ja sellaista, mistä virolaisilla on syytä olla ylpeitä. Kaja Tampere ei selvästikään vaivaa pikkuvelikopleksi eikä toisaalta minikäänlainen ylimielisyys. Siksi kirjaa on ilo lukea. ✕

Seppo Zetterbergin suurteos Viron historiasta ilmestyi viroksi

Suomalaisen historioitsija Seppo Zetterbergin teos Viron historiasta on lajissaan ehkä tähän mennessä laajin Viron historian yleisesitys. Teos kattaa tavanomaisen poliittisen historian lisäksi myös Viron kulttuuri-, talous- ja sosiaalishistorian.

Teos ei ole vuonna 2007 ilmestyneen suomenkielisen alkuteoksen käännös, vaan tekijä on tätä laitosta varten käynyt läpi koko aineiston ja täydentänyt sitä huomattavasti. 672-sivuista kirjaa havainnollistaa runsas kuvitus, valokuvat ja kartat.

Käsitteellöityksen ovat virotonaneet Helga Laanpere, Erkki Bahovski, Paul Kokla ja Maimu Berg. Kirjan ovat toimittaneet virolaiset historian asiantuntijat Ain Mäesalu, Margus Laidre, Tõnu Tannberg ja Ago Pajur.

Mittava lähdeluettelo osoittaa, että kirjan tekemisessä on käytetty uusimpia tutkimuksia, joten vanhastaan tuttujen faktojen lisäksi siitä löytyy myös paljon uutta tietoa. Uusi Viron historia kuuluu eittämättä jokaisen Viron historiasta kiinnostuneen kirjajuhllyyn.

Jyväskylän yliopiston yleisen historian professori Seppo Zetterberg on toiminut Suomen Viron-instituutin johtajana 1994–96. Aiemmin häneltä on ilmestynyt mm. teokset Suomi ja Viro 1917–1919 (1977) ja Jüri Vilmsin kuolema (1997), ja hän on toimittanut yleisteen Viro – historia, kansa, kulttuuri (1995).

Kirjoittaja itse on tavattavissa teoksen esittelytilaisuudessa Tallinnassa Viron historiallisessa museossa (Pikk 17) ti 17.11. klo 12.

Eesti ajalugu (Tänapäev 2009)

Seppo Zetterberg
Kääntäjät: Helga Laanpere,
Erkki Bahovski, Paul Kokla
ja Maimu Berg

672 sivua, ovh. 449 kr.

Venäläisyys Suomessa – suomalaisuus Venäjällä

Sofja Sergejevan valokuvan ”Tutustumisen Suomeen” toi nuorelle valokuvaajalle erikois-palkinnon.

Pietarin Inkerin Liitto oli yksi Valtiolisessa uskonnon historiamuseossa pidetyn valokuvakilpailun järjestäjistä. Kilpailun aloittajana ja sponsorina on IL:n neuvoston jäsen Dmitri Poljakov. Valokuvakilpailun otsikko oli *Venäläisyys Suomessa – suomalaisuus Venäjällä*. Maaliskuussa alkaneeseen kilpailuun saatiin noin 350 valokuvaa kymmeniltä amatööreiltä ja ammattilaisilta.

Kilpailun päätösnäyttely avattiin 5.10. museon atriumsalissa. Samalla julistettiin kilpailun voittajat. Grand Prix'n ja 1000 euroa voitti kansainvälinen valokuvaajaryhmä SVET. SVET, mikä muuten tarkoittaa venäjäksi 'valoa', on lyhennys neljän valokuvaajan etunimistä: Slava Väisänen, Viktor Užvijev, Eino Pessi ja Tatjana Bykova-Soittu.

Viktor ja Tatjana asuvat Pietarissa, Slava Taitsassa ja Eino on kotoisin Helsingistä. Ryhmä on esittänyt Inkerissä ja Helsingissä otettujen valokuvien sarjan, joka kuvaa pääaihetta varsin monipuolisesti.

Pietarin Inkerin Liiton erikoispalkinnon sai nuori Sofja Sergejeva. Hänen ottamassa valokuvassa korostuvat lakonismi ja huumorintaju.

Wladimir Kokko